

Ikus ikas

Udako oporraldia, nahiz eta berez atsedendaldi izan, beste kurtso bat bihurtzen da zenbaitentzat. Udako hilabeteotan, oporrak hartzeko aukera dutenek izan ohi dute beren kultura gehitu eta sakontzeko okasiorik. Beste lurralde eta garaietako arte, historia eta gizonen berri jakiteko eta gogoratzeko eskurtsio edo ibilaldiak atxakia direla.

Beti da une egokia ikasteko, eta uda aldea ere bai. Ikus-ikas dinamika bat da garai honetan egiten dena. Eta hau ez da helduentzat bakarrik. Haurrentzat, ikastola inguruan batipait, bada gure artean beste aukera bat: Udalekuak.

Udalekuetan, 15-20 egun horietarako joaten diren haurrek, beren herritik eta etxetik kanpo, elkarrekin bizitzen ikasten dute, normalean ohitu diren baino talde handiagotan. Taldeko lan eta jolasetan parte hartuaz, talde izatearen esijentziei erantzutera jarri beharko du haurrak. Kurtso garaian entzundako zenbait gauza berri ikusi ahal izango du egun hauetan. Begiraleak atentzioa zuzenduz gero, haurra bera izanen da aurrenekoa «berri» bezala ikusi eta ikasten duen guztia besteei kontatzeko. Haurraren protagonismoa.

Interesgarri litzateke udalekuen esperientziaren historia ezagutzeta: Zer dioten haurrek, hezitzaileek, arduradunek. Balantze bat egiterik ez ote? Guk ere ikusiz ikas dezagun. ■ *Antonio Iraola.*

Futbolaren gortinak

Azkenean, bukatu da munduko futbol txapelketa! Urte askotan hara begira egon direnek ere bukatu dute beren ametsa. Batzuko jokalaria bezala, beste batzuk han bertara ikustera joanaz, eta gehienok hemendik telebista ikusle bezala.

Munduko txapelketa honen prestaketak eman du buruhausterik franko, ez azken urte honetan bakarrik, txapelketa hau eratzeko Argentina izendatu zuten zuzen zuzen geroztik baizik. Eta buruhausteak, ez deportean bakarrik: bertako prozesu politikoa ibilbide larritatik pasea da. Protestarik ere izan da. Begiak Hego Amerikara —futbola medio— jarriak egon diren honetan, izan da begirada horik beste giza arazo batzutaraz zuzendu nahi izan dituenik. Eta ez Argentinara bakarrik, Chileri ere galdetu zaio, ea zer den desagerturiko jende horietaz. Diktadura bizi-bizirik dago, eta han on da ixiltzea.

Ez dut uste azken aldi honetan Hego Ameriketako gertakariarik garrantzitsuenak Argentinako futbola izan denik, nahiz eta bistan agertu dena gehienbat berau izan. Baten baino gehiagoren gogoia izan da Ameriketako, eta zehazki Hego Ameriketako, problemak protesta bezala agertzea munduari. Ez dakit ongi lortu den: Hango nekaza-

rien problemak, diktaduraren kontzentrazio zelaietakoak, gartzelatuena eta desagertuenak ezagunago ote orain?

Egoera larrian dagoena, ezin bizi futbolaz. Zenbait herritan eta naziotan, lehen mailako futbolaz, lehen mailako giza bizitzako problemak estali eta eskutatu nahi izan dira. Hauxe bait da bistan dagoen gortina dotorea. Etxeko eta nazioko zenbait narraxkeria eta azpijoku ahantz eraziko diguna.

Berriz ere, herri xehearen eta jende kontzientziatuaren deihadarra eta giza eskubideak lortzeko guraria gortina atzean, edo agian sota-noan, geratuko da, inondik ez entzuteko eta inola ere ezer ez nabaritzeko moduan.

Baina futbolarak ere erakusten du nola gabiltzan. Hainbestearinoko langabezia dagoenean, eta familia askorentzat dirugabezia drama larri bihurtzen ari den bitartean, hemengo futbola ere frakasora doa. Eta honek ez nau penatzen! Kanpotik dakartzaten futbolar horiei ordaintzen dizkieten dirutzek baino. Hemengo deportarean eta deportelarien laguntzeko ez dago dirurik, eta gutiago geldirik daudenen premietarako.

Futbolariak langile badira ere, ikusi behar genuke kanpotik datozen «langile» horiek, hemengo zenbat «langile» (futbolari) bazterren duten. Horik direla eta ikaragarritzko dirutzak ordaindu, eta hemengoak nahi duten edo ahal duten moduan konpon daitezela.

Langabeziak denbora pasatzeko distrazioa ere eskatzen du, eta futbola horretarako ona da, eta jende gehitxo entretenitzen du. Baina... kontutan har nori jotzen diogun txalo. Ez ote gabezia gauzkatenei?

Eta azkenik, zer ez dira izan munduko futbol txapelketa zela eta egin diren bistako negoziok? Kolorezko telebista, bidaia, eta nik dakita beste zenbat gauzetan...

Eta orain, futbola bukatu delarik, zertaz hitzegin?

Berriz ere futbola dator. Gortina ilun elegante hori. ■ *Jose Antonio Agirretxe.*

Blackout Argentinan

Blackout hitza informazio-hizkuntzan erabiltzen da. Zera edierazteko, hots, arazo bat, informazio aldetik, isilean, ezkutuan, gordean, ilunpean uztea.

Baina nola esan «Blackout Argentinan», ekainaren hasieratik Argentina besterik aipatzen ez delarik telebistan, irradian, egunkaritan? «Argentina'78», publizitateak dioen bezala. Baina «Argentina '78» hori zer da? Futbola. Futbola eta honen ingurua. Kasu: ez da urratsik egin beste inguruetara, ez politikara, ez gizartera...

Futbola, gauzak joan diren bezala, artea ez beste dena dela enteratzen.